

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 דלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אדהם ספדי, סגן נשיא

תובע עומר דלאשה
ע"י ב"כ עוה"ד רון לוינטל

נגד

נתבע משהור נוג'ידאת
ע"י ב"כ עוה"ד ויסאם יאסין

פסק דין

- 1 בפני תביעה על פי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: "החוק"), שבמסגרתה עותר
2 התובע לחייב את הנתבע לפצותו בסך של-100,000 ₪ בגין לשון רע שהוציא עליו לטענתו
3 הנתבע.
4
- 5 2. בעניין זה יוער כי אמנם בכותרת כתב התביעה צוין כי סכום התביעה הוא 150,000 ₪ "לצרכי
6 אגרה בלבד", אך בגוף כתב התביעה צוין התובע כי הוא תובע פיצוי בסך של-100,000 ₪
7 (סעיפים 69, 74 ו-76א) לכתב התביעה), וזה הסכום לפיו חושבה ושולמה האגרה. גם
8 בסיכומיו עתר התובע לחיוב הנתבע בתשלום סך של-100,000 ₪ (סעיפים 1 ו-21 לסיכומים).
9
- 10 העובדות בתמצית
11
- 12 3. התובע והנתבע הם תושבי הכפר בועיינה – נוג'ידאת. התובע – עיתונאי בהכשרתו ובמקצועו
13 – עובד במועצה המקומית בועיינה – נוג'ידאת (להלן: "המועצה"), והוא מילא תפקיד מנהל
14 הרשות לביטחון קהילתי ביישוב.
15
- 16 4. גם הנתבע הוא עובד המועצה. תחילת דרכו במועצה הייתה בשנת 2008 בתפקיד רכז ספורט
17 ובשנת 2013 נבחר במסגרת מכרז למשרת מנהל מחלקת הספורט במועצה, תפקיד אותו הוא
18 ממלא עד היום (סעיף 9 לתצהירו).
19
- 20 5. לטענת התובע, בקיץ 2019 הטילה עליו המועצה את האחריות לניהול דף המועצה ברשת
21 החברתית פייסבוק שנקרא "בועיינה נוג'ידאת", שבו מתפרסמות הפעילויות והעשייה של
22 המועצה. לטענתו, לאור מחלוקות שהתגלעו בין הנתבע לבין "הנהלת" המועצה, וכתגובה
23 לסירובו של התובע לבקשת הנתבע לתקוף את ראש המועצה ולהימנע מפרסום העשייה של
24 המועצה, החל הנתבע לפרסם כנגדו דברים קשים באמצעות שני הדפים שהנתבע מנהל
25 בפייסבוק – הדף אישי המתנהל תחת השם "Mshhour nujeda" וכן דף נוסף המתנהל תחת
26 השם "פעילות ספורטיבית בועיינה – נוג'ידאת".

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 דלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

6. מנגד, הנתבע טען כי סמוך לאחר היבחרו של מר מוניר חמודה כראש המועצה בחודש נובמבר 2018, החל זה להתנכל לו ולהתנקם ולהתעמר בו מטעמים פוליטיים ובשל כך הוא נקט כנגד המועצה הליכים משפטיים בבית הדין האזורי לעבודה – תיק סע"ש 58460-05-19, כאשר לטענתו התובע שיתף פעולה עם ראש המועצה וסייע לו במסעו כנגד הנתבע, ובכלל זה הגיש במסגרת ההליך הנזכר לעיל תצהיר, שלטענת הנתבע האמור בו אינו אמת.
7. לטענתו, "חילוקי הדעות והמריבה" עם התובע נוצרו אחרי שהתובע לא הסתפק בשיתוף פעולה עם ראש המועצה, אלא החליט לנקוט עמדה ולהגיש תצהיר ולהעיד בהליך בבית הדין במטרה לסייע לראש המועצה (סעיף 12 לתצהירו). נטען כי התובע פעל כזרועו הארוכה של ראש המועצה מר חמודה בכל הקשור להתנהלות כנגד הנתבע.
8. התובע טען כי הנתבע פרסם כנגדו מספר רב של פרסומים שיש בהם כדי להכפיש את שמו הטוב תוך שהוא משתמש בביטויים פוגעניים. בכתב התביעה מונה התובע ארבעה עשר פוסטים שפורסמו על ידי הנתבע, שיתוף של פוסט על ידי הנתבע, וכן תגובות לארבעה מהפוסטים.
9. במהלך ישיבת ההוכחות, צמצם התובע באופן משמעותי את הפרסומים שהוא תובע בגינם פיצוי. הוא צמצם את התביעה לשמונה פרסומים שבסעיפים הבאים מתוך תצהיר העדות הראשית: סעיף 11 (מיום 10/09/2019), 17 (מיום 28/09/2019), 21-27 (מתייחסים לאותו פרסום – מיום 22/04/2020), 32-36 (מתייחסים לאותו פרסום – מיום 02/04/2021), 37-38 (מתייחסים לאותו פרסום – מיום 03/04/2021), 41-42 (מתייחסים לאותו פרסום – מיום 17/04/2022), 43 (מיום 30/05/2022), 44-45 (מתייחסים לאותו פרסום – מיום 15/06/2022), תוך שהוא מוותר על יתר הפרסומים שאליהם מתייחסים סעיפים 12-13, 14, 15, 19, 20, 28, 29, 31, 39 ו-40 לתצהיר העדות הראשית של התובע, וטען כי "אלה הם בשביל לתת את הרקע הכללי של רדיפה" אך אינו דורש בגינם פיצוי (עמ' 32-34 לפרוטוקול הדיון).
10. בסיכומים מטעמו התייחס התובע לחמישה פרסומים שלטענתו מהווים לשון הרע כמפורט להלן (לפי סדר הופעתם בסיכומים): הראשון – מתייחס לפרסום מיום 17/04/2022, השני – מתייחס לפרסום מיום 30/05/2022, השלישי – מתייחס לשלושה פרסומים מיום 22/04/2020, מיום 08/05/2021 ומיום 15/06/2022, הרביעי – מתייחס לפרסומים מיום 02/04/2021, מיום 03/04/2021 ומיום 30/05/2022, החמישי – מתייחס לפרסומים מיום 10/09/2019, מיום 14/09/2019 ומיום 28/09/2019.
11. בהקשר זה יש לציין כי על הפרסומים מיום 08/05/2021 ומיום 14/09/2019 וויתר התובע בהצהרתו במהלך דיון ההוכחות ולא היה כל מקום להכלילם שוב במסגרת הסיכומים תוך חריגה מתחמת הפלוגתא. מכל מקום, אין בדעתי לדון בפרסומים האמורים משהם חורגים

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 זלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

מההסכמה הדיונית בעניין הפרסומים שעליהם יתבסס התובע בסיכומיו ואלה שעליהם וויתר.

12. בקצירת האומר יצוין כי הנתבע אינו מכחיש את עצם הפרסומים, הכוונה לפוסטים שצורפו לכתב התביעה ולתצהיר התובע, אך הוא טוען כי התרגום לעברית שנעשה על ידי התובע אינו משקף נאמנה משמעות הכתוב בפוסטים. לדבריו התרגום על ידי התובע מעוות משמעות המילים. הנתבע כופר בטענה כי יש בפוסטים שפרסם משום לשון הרע על התובע. לשיטתו מדובר ב"ביקורת לגיטימית נגד עיתונות מגויסת", ולגבי חלק אחר של הפוסטים המדובר "בפרסום דברי אמת". עוד טען כי פרסומיו נהנים מהגנת תום הלב לפי סעיפים 15(3) – (5), (7), ו- (8) לחוק.

דיון והכרעה

המסגרת המשפטית

13. סעיף 7 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965, קובע:

"7. לשון הרע – עוולה אזרחית

פרסום לשון הרע לאדם אחד או יותר זולת הנפגע תהא עוולה אזרחית,

ובכפוף להוראות חוק זה יחולו עליה הוראות הסעיפים 2(2) עד 15, 35ב,

58 עד 61 ו-63 עד 68 לפקודת הנזיקים האזרחיים, 1944"

14. משמע, על מנת שתיווצר עוולת לשון הרע יש להוכיח שלושה יסודות: הראשון, הוא יסוד ה"פרסום", כאשר זה הוגדר בסעיף 2 לחוק. השני, מה שפורסם הוא בגדר "לשון הרע" כמשמעותו בסעיף 1 לחוק; השלישי, שהפרסום נעשה "לאדם אחד או יותר זולת הנפגע". מדובר ביסודות מכוננים שעל כולם להתקיים בכדי שתקום הזכאות לתובע בעוולת לשון הרע. די בכך שאחד מיסודות אלה לא מתקיים בכדי שלא תעמוד לנפגע זכות תביעה על פי העוולה האמורה, אם כי וכפי שיובהר להלן, היסוד השלישי נכרך עם היסוד הראשון.

15. המבחן לפיו נבחנת השאלה אם ביטוי מסוים מהווה לשון הרע, אם לאו, הוא מבחן אובייקטיבי. איננו נדרשים לבחון תחושותיו של הנפגע הספציפי או האופן שבו הובן הביטוי – מבחינה סובייקטיבית – על ידו או על ידי האדם שאליו הגיע הפרסום, כמו שאין חשיבות לכוונותיו של המפרסם, אלא עלינו להציג לעצמנו את השאלה כיצד הביטוי נתפס בעיני החברה. פרשנות הפרסום נעשית על ידי בית המשפט לפי מבחנו של האדם הסביר, ולצורך כך אין להיזקק בדרך כלל לראיות לצורך הכרעה בשאלת משמעות הפרסום והאם הוא עולה כדי לשון הרע, אם לאו [נ"א 723/74 הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, ואח' נ' חברת החשמל לישראל

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 זלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

בע"מ, פ"ד לא 281 (1977), בעמ' 301-300; ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' אילון לוני
הרציקוביץ, פ"ד נח(3) 558 (2004), בעמ' 567 ג' ובעמ' 568 א'; ע"א 1104/00 דוד אפל נ' איילה
חסון, פ"ד נו(2) 607 (2002), בעמ' 617 ג' ד'; רע"א 10520/03 איתמר בן גביר נ' אמנון דנקנר
(12.11.2006), פסקה 24; ע"א 466/83 אג'מ'אן שאהה, ארכיגמון בכנסיה הארמנית בירושלים
נ' הארכיגמון יג'שה דרדריאן, פ"ד לט(4) 734 (1986), בעמ' 740; ע"א 740/86 יגאל תומרקין
נ' אליקים העצני, פ"ד מג(2) 333 (1989), בעמ' 337.

16. בעניין אפל הנזכר לעיל נקבע ש"ככלל, על-מנת לקבוע אם יש בפרסום לשון הרע, יפרש בית-
המשפט את הפרסום על-פי המובן הטבעי והרגיל של מילותיו. עם זאת לעתים לשון הרע
שבפרסום אינה נובעת מן המשמעות הפשוטה של מילותיו, אלא דווקא מן הנרמז או המשתמע
מ"מבין השורות" של הפרסום לפי הבנת האדם הסביר" (שם, בעמ' 617 ה' – ו') [ראו גם: ע"א
89/04 ד"ר יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי (4.8.2008), פסקה 23].

17. בסעיף 2 לחוק נקבע כי:

"2. פרסום מהו

(א) פרסום, לענין לשון הרע – בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות
ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.

(ב) רואים בפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות –

(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם
אחר זולת הנפגע;

(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת
הנפגע"

18. השימוש בתיבה "וכל אמצעי אחר" שבסעיף 2(א) לחוק מלמד על כך שהמחוקק לא רצה
להגביל דרכי הפרסום ואלה יכולות לכלול קשת רחבה מאוד של דרכי הבעה. הסעיף מספק
הגדרה רחבה למונח "פרסום" [רע"א 1239/19 יואל שאול נ' חברת ניידלי תקשורת בע"מ
(8.1.2020), פסקה 41; ע"א (מחוזי ת"א) 44711-11-14 עמי סביר עו"ד נ' שאול בר נוי
(22.6.2015), פסקה 11(6)], "ולפיכך ייחשב ל"פרסום" כל מעשה של העברת מסרים" [אורי
שנהר, דיני לשון הרע (מהדורה שנייה, התשפ"ד-2024), בעמ' 138].

19. מסעיף 2(ב) לחוק עולה "שאדם יישא באחריות אזרחית לפרסום לשון הרע שלא בכתב אם
הפרסום היה מיועד לאדם אחד לפחות זולת הנפגע, והוא אכן הגיע בפועל לאדם אחד לפחות
זולת הנפגע, וכי אדם יישא באחריות אזרחית לפרסום לשון הרע בכתב אם הפרסום עשוי היה
לפי הנסיבות להגיע לאדם אחד זולת הנפגע" (שנהר, בעמ' 152). ושוב נטעים, "כאשר לשון
הרע היא בכתב, די בכך שכתב זה עשוי היה להגיע לאדם אחד זולת הנפגע" (עניין שאול,
פסקה 41).

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 זלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

20. וזאת חשוב להדגיש, "ניתן להטיל על אדם אחריות לפרסום לשון הרע בכתב גם כאשר הכתב
לא הגיע בפועל לידיעת אדם כלשהו זולת הנפגע" (שנהר, בעמ' 149).
21. אם כן, "תובע בהליך אזרחי צריך להוכיח שהפרסום נעשה על ידי הנתבע, שתוכן הפרסום הוא
שמיוחס לנתבע על ידי התובע, שהיה מיועד לאדם זולת הנפגע (בפרסום שאינו בכתב) והגיע
לאדם זולת הנפגע (בפרסום שאינו בכתב), או שעשוי היה להגיע לאדם זולת הנפגע (בפרסום
בכתב)" (שנהר, בעמ' 155).
22. כמו כן, נפסק שעל מנת שתקום עילת תביעה בגין פרסום לשון הרע על הנפגע-התובע להוכיח
שהפרסום מתייחס אליו. קרי, זיהוי הנפגע על פי הפרסום. "דרישת הזיהוי הינה דרישה
מהותית ולא טכנית. השאלה אינה האם שמו של אדם צויין באופן מפורש בדברים שפורסמו.
כפי שנקבע בסעיף 3 לחוק, דרישת הזיהוי תמולא באותם המקרים בהם מיוחסים דברים
שפורסמו לפרט הטוען לפגיעה באופן משתמע מן הפרסום או כתוצאה מנסיבות חיצוניות או
משילובם של הפרסום והנסיבות החיצוניות" (עניין בכרי, פסקה 34). גם בעניין זה המבחן הוא
אובייקטיבי, מבחנו של האדם הסביר והאם זה היה קושר בין הפרסום לבין הנפגע התובע
ומזהה שהוא מתייחס אליו (עניין בכרי, פסקה 35). עם זאת, האדם הסביר אינו מנותק
לחלוטין מסביבתו הקרובה והרחוקה של הנפגע, שכן שמו הטוב של הפרט מבוסס בראש
ובראשונה על הערכתו על ידי אותה סביבה (עניין בכרי, פסקה 35).
23. חשוב לציין כי על מנת לקבוע כי פרסום מסוים מהווה לשון הרע, הרי "שאין צורך להוכיח
פגיעה בפועל בשמו הטוב של אדם אלא די בכך כי הפרסום "עלול" להביא למצבים הנמנים
בחלופות הקבועות בסעיף 1 לחוק" [ע"א 8345/08 עופר בן נתן נ' מוחמד בכרי, פ"ד סה(1) 567
(2011), פסקה 30].
24. בתביעות מסוג זה מתחרות ביניהן שתי זכויות יסוד: הזכות לשם טוב והזכות לחופש הביטוי.
מדובר בשתי זכויות הנגזרות מהערך החוקתי של כבוד האדם ולפיכך הן נמצאות באותו מדרג
נורמטיבי – חוקתי. קרי, הן בעלות מעמד נורמטיבי שווה, ועל כן האיזון ביניהן הוא אופקי
[ע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין – אורבך, פ"ד סה(3) 369 (2012), בעמ' 499 ה' – ו', וכן
עניין בכרי לעיל, בעמ' 591 ו']. בחוק איסור לשון הרע נעשה האיזון בין שתי הזכויות האמורות
על ידי כך שהחוק קובע את האיסור על לשון הרע, אך אין מדובר באיסור מוחלט כאשר לצד
קביעה זו מכיר החוק בפרסומים מותרים וכאלה שיש בגינם הגנה למפרסם אף אם יש בהם
לשון הרע [ע"א 214/89 אריה אבנרי נ' אברהם שפירא, פ"ד מג(3) 840 (1989), בעמ' 861 ה' –
ז', וכן עניין בכרי לעיל, בעמ' 592].
25. בעניין שרנסקי לעיל, סוכם "השלבים לניתוח לשון הרע ותוצאותיה" כלהלן:

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 זלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

- 1 "מהלך הניתוח של טענת הפגיעה בשם הטוב, המולידה עוולה בניזקין
2 ומזכה בפיצוי, בנוי מארבעה שלבים. ראשית, יש לפרש את הביטוי,
3 בהקשר אובייקטיבי, ולשאוב ממנו את המשמעות העולה ממנו, על פי
4 אמות מידה מקובלות על האדם הסביר. פרשנות זו יש להשעין הן על
5 מובנם הפשוט של דברי הפרסום המפורשים, והן על האמור "בין
6 שורותיו", כפי שמכלול זה עשוי להתקבל ולהתפרש בעיני האדם הסביר
7 (סעיף 3 לחוק). שנית, יש לבחון האם על פי משמעות זו, מהווים הדברים
8 "לשון הרע" על פי סעיף 1 לחוק, והאם אופן אמירתם מהווה "פרסום"
9 כמשמעותו על פי מבחני סעיף 2 לחוק. בשלב שלישי, יש לבחון את
10 תחולת ההגנות השונות על הפרסום, על פי סעיפים 13 עד 15 לחוק, אשר
11 תחולת מי מהן עשויה לשלול את אחריותו של המפרסם לפרסום לשון
12 הרע. גם שלב זה עשוי לכלול רכיב המתייחס לפרשנות הביטוי ולסיווגו,
13 למשל, כביטוי של עובדה או ביטוי של דעה, לשם התאמתו להגנה
14 הרלבנטית. בשלב הרביעי, אם ממלא הפרסום את תנאי שלושת השלבים
15 הקודמים, נבחנת שאלת הסעדים, ובתוכם שאלת הפיצוי הראוי לתובע.
16 על כל ארבעת שלבים אלה חולש עקרון האיזון החוקתי בין הזכות לשם
17 טוב ולפרטיות לבין הזכות לחופש ביטוי (...). איזון זה טבוע עמוק
18 במסגרת התנאים הסטטוטוריים שעוצבו בחוק הן לצורך בירור שאלת
19 האחריות, והן לצורך אומדן הנזק" (שם, פסקה 17)
20
21 26. אשר לפן הדיוני, מאחר ש"העוולה של לשון הרע בכתב אינה מותנית בכך שהפרסום יגיע
22 בפועל לאדם כלשהו, ודי בכך שהכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע",
23 הרי ש"התובע אינו חייב לציין בכתב תביעתו את שמות האנשים אליהם הגיע הפרסום, אך
24 עליו לציין את הנסיבות מהן עולה כי הפרסום עשוי היה להגיע לאדם זולת הנפגע ולמי הפרסום
25 עשוי היה להגיע" (שנהר, בעמ' 831).
26
27 27. עת עסקין בפרסום שנעשה ברשתות חברתיות, כבמקרה שלנו, הרי לאור העובדה שאלה
28 "הפכו להיות זירה מרכזית של מידע ודעות, מעין "כיכר העיר" מודרנית", ובהינתן העובדה
29 ש"הזמינות והנגישות של הרשת החברתית מאפשרת לחלוק מידע ולהביע דעות שונות ביתר
30 קלות וכן להרחיב את תפוצתם של פרסומים לכלל הציבור ללא השקעת משאבים של ממש"
31 (עניין שאול, פסקה 36), נפסק "שלא יכול להיות ספק כי פעולה ישירה של כתיבת "סטטוס"
32 או "פוסט" ברשת החברתית היא אכן פרסום כמובנו בחוק, ועל כן עשויה להקים עילה לתביעה
33 ככל שיש בו משום לשון הרע" (עניין שאול, פסקה 42). עוד נפסק בעניין שאול הנזכר לעיל, כי
34 לא רק כתיבת "פוסט" תיחשב פרסום לפי החוק, אלא גם שיתוף של פוסט שנכתב על ידי
35 אחר.
36
37 28. כמו כן, נפסק כי במשפטי לשון הרע קיימת חובה להביא בפירוט ובדיוק את הפרסום
38 והמעשים המהווים לטענת התובע לשון הרע ואין די בטענה כללית שהנתבע הוציא עליו לשון

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 זלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

הרע, אלא יש לציין את המילים המדויקות שבהן נעשה שימוש בפרסום, גם בכדי שהנתבע יידע מפני מה להתגונן (שנהר, בעמ' 830-832). "בתביעה על הוצאת דיבה, תנאי הכרחי הוא שפרשת התביעה תכיל פירוט המלים בהן השתמש הנתבע" [נע"א 594/66 שלום אהרוני נ' בנק י' ל' פויכטונגר בע"מ, פ"ד כא(1) 160, בעמ' 163 ו']. "לא ניתן "לזרוק" על נתבע קטע שלם או ידיעה שלמה, ולא לצו להתגונן בפניהם" [ת"א (מחוזי י-ם) 8115/06 יורם מרציאנו נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ (6.12.2006), פסקה 4].

29. עמד על כך כב' השופט צ' זילברטל ב-רע"א 2291/12 מרדכי הלפרין נ' חיים איצקוביץ (25.06.2012), שם הוא ציין את הדברים הבאים:

"כאשר מדובר בהוצאת דיבה, המילים (או המעשה, לפי העניין) מהוות את הבסיס העיקרי להקמת העילה, ובלעדיהן אין. על כן, כבר נקבע, כי התובע על פי החוק אינו יכול להסתפק בטענה שהנתבע הוציא דיבתו, ועליו לציין בכתב תביעתו את "פירוט המילים, בכתב או בע"פ, בהן השתמש התובע" ואשר מולידות לטענתו את עילת התביעה (...). אמנם, כאשר פרסום לשון הרע נעשה בכתב, מהווה אותו פרסום "מסמך מהותי", והתובע צריך לצרפו לכתב התביעה (...). אלא שאין בצירוף הפרסום, כשלעצמו, כדי להקים פלוגתא בין הצדדים בגין כל ביטוי וביטוי המופיעים בפרסום. אדם אינו חייב לתבוע את חברו בשל כל הביטויים שיש בהם משום לשון הרע, אלא רשאי הוא לתבוע את עלבונו בשל ביטוי מעליב אחד הכלול בפרסום, ולהתעלם מן היתר. לא מן הנמנע, כי תובע ימנע במתכוון מלתבוע בגין ביטוי מסוים המופיע בפרסום, אשר אף בו יש משום לשון הרע, הואיל וכלפיו יש לנתבע הגנה, והתובע מבין שביחס לביטוי זה לא יוכל להצליח בתביעתו (...). אוסיף ואציין, מבלי לקבוע מסמרות בדבר, כי ייתכנו מצבים בהם יוכל התובע לבסס את תביעתו על פרסום שצורף כולו, זאת כאשר ציין במפורשות בכתב התביעה, כי הוא תובע בגין כל הביטויים בפרסום. רק כך יובטח, כי הנתבע ידע להתגונן בפני הפרסום כולו. מטבע הדברים, יתאימו מצבים אלה למקרים בהם הפרסום הוא קצר ומתוחם. ברם, במרבית המקרים, יש לדרוש שהמילים שנכתבו או נאמרו, ואשר מקימות לטענת התובע עילת תביעה לפי החוק, יובאו בכתב התביעה במפורש, ומוטב בצורה של ציטוט (...). משכך, ככלל, אין די בהבאת אמירות מסוימות מתוך הפרסום רק על מנת "לסבר את האוזן בדוגמאות" (שם, פסקה 6)

הליקויים בכתב התביעה ובתצהיר התובע

30. תחילה, יש לציין, למען ההגינות ושלמות התמונה, כי עו"ד לוינטל החל לייצג את התובע רק בשלב מאוחר של ההליך ולאחר שכבר הוגשו תצהירי העדות הראשית מטעם הצדדים.

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 זלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

31. בכתב התביעה הלין התובע על מספר רב של פרסומים שלטענתו נכללו בהם אמירות שהן בגדר לשון הרע. הוא צירף לכתב התביעה את הפרסומים כאשר את כולם הוא סימן לפי האמור בכתב התביעה כ"מוצג (2)"! אף שעל חלק מהפרסומים סומנו בכתב יד כמוצגים 5 עד 13! בחלק לא מבוטל של הפרסומים כלל לא מצוין התאריך, והצילום של מרביתם לא ברור וקשה לקריאה, וחלקים מהם אף מושחרים! היה קושי ממשי לאתר את הפרסום שאליו מתייחס כל אחד מסעיפי כתב התביעה, ובצדק טען ב"כ הנתבע כנגד אופן ניסוח כתב התביעה שמן הסתם הקשה על הנתבע בהכנת כתב ההגנה.
32. גם בתצהיר העדות הראשית של התובע, שכמעט זהה בנוסחו לכתב התביעה, הוא נהג באותו אופן כאשר בגוף התצהיר נרשם שהפרסומים מסומנים (כולם) "(נ – 1)"! אם כי הפעם נרשם בכתב יד על גבי הפרסומים לאלו סעיפים מתייחס כל אחד מהם, אם כי לא היה כל כך ברור האם מדובר בסעיפי כתב התביעה או סעיפי התצהיר.
33. בכתב התביעה עצמו, ומטבע הדברים גם בתצהיר הדומה לו בנוסחו, מפרט התובע על מה הפרסום ומה יוחס לו, לא תמיד בדיוק. לא כל כך חידד התובע, בין בכתב תביעתו ובין בתצהירו, מה בדיוק מתוך האמירות שהוא מנה מתוך הפרסומים מהוות לטענתו לשון הרע.
34. התנהלות זו של התובע תובא בחשבון בעת בואי לדון בשאלת הוצאות ההליך.
- אי צירוף תרגום של הפרסומים
35. הפרסומים כולם נכתבו בשפה הערבית. ב"כ הנתבע הלין על כך שלא צורף "תרגום מקצועי נאמן למקור" של אותם פרסומים (סעיפים 9, 16, 18, 21, 23, 25, 29, 32, 33 לסיכומי הנתבע). לטענתו, הדבר מנוגד לסדרי הדין ודיני הראיות (סעיף 25 לסיכומים), אך הוא לא הפנה בעניין זה למקור חוקי או לאסמכתא משפטית התומכת בטענתו.
36. דין הטענה להידחות, שכן כבר נפסק כי מאחר שהשפה הערבית היא שפה רשמית, אין כל חובה לצרף תרגום רשמי בעברית של מסמכים הכתובים בערבית [ראו: בש"א (מחוזי נצרת) 2555/04 זועבי עבדאללה מוחמד סלים נ' עזבון המנוח סלמאן אחמד עבד אלג'אני (29.9.2004); ת"א (מחוזי ירושלים) 430/95 עאדל עותאמן נ' המאגר הישראלי לביטוחי רכב "הפול" (23.9.2008), פסקה 77; ת"א (מחוזי ב"ש) 3177/04 מדין קבלנות כללית, ע"פ, כבישים מחצבות בע"מ נ' חברת בורבאר לאבן בע"מ (5.7.2009); ת"א (מחוזי נצ') 21764-03-16 סלימאן סלימאן נ' רשות מקרקעי ישראל (1.3.2018), פסקאות 26-28].
37. עתה אעבור לדון בשאלה האם יש בפרסומים משום לשון הרע. הדיון יהיה לפי סדר הופעתם בסיכומי התובע (שאינו תואם סדר הופעתם בכתב התביעה ובתצהיר העדות הראשית).

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 זלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

- 1 הפרסום הראשון - הטענה שהתובע משלם שכר פיקטיבי
- 2
- 3 38. התובע מפנה בסיכומיו לפרסום שאליו מתייחס סעיף 38 לכתב התביעה, שעל האמור בו חזר
- 4 בסעיף 41 לתצהירו. מדובר בפרסום מיום 17/04/2022. בפוסט זה, שפורסם בדף "פעילות
- 5 ספורטיבית בועינה נוג'ידאת" תוהה הנתבע בפסקה הראשונה על מה בדיוק מוציאים את
- 6 התקציב של פרויקט "עיר ללא אלימות" ומי הנהנה מכספים אלו. בשורה האחרונה של אותה
- 7 פסקה מציין הנתבע כי נרשמות ומשולמות שעות הדרכה פיקטיביות (והוא אף משתמש
- 8 במילה "פיקטיבית" בעברית).
- 9
- 10 39. בסעיף 49 לכתב ההגנה נטען כי לא ניתן לדעת באיזה פוסט מדובר מבין אלו שצורפו לכתב
- 11 התביעה, ולעצם העניין טען כי מדובר "בביקורת ציבורית לגיטימית על ניצול משאבים
- 12 במועצה, ניהול כספי ציבור וכו'". על האמור בסעיף 49 לכתב ההגנה חזר הנתבע גם בסעיף
- 13 33 לתצהירו.
- 14
- 15 40. תחילה, יש לסלק טענת הנתבע בסיכומיו (סעיף 25) כי מדובר בפרסום שעליו וויתר התובע.
- 16 כפי שהבהיר עו"ד לוינטל בדיון, הסעיפים שפורטו על ידו לגבי הפרסומים שעליהם למעשה
- 17 וויתר התובע ואלה שכן עומד עליהם, הם מתוך התצהיר ולא לפי כתב התביעה (עמ' 32
- 18 לתמלול הפרוטוקול, שור' 19). הפרסום האמור נידון בסעיפים 41-42 לתצהיר התובע, ועליו
- 19 לא וויתר התובע (עמ' 33 לתמלול, שור' 3 ו-14).
- 20
- 21 41. אני גם דוחה את הטענה שהתובע לא נהג כהלכה כשבחר לציין חלק מהטקסט בלבד. נהפוך
- 22 הוא, נראה שדווקא כאן נהג התובע בהתאם למה שנפסק בעניין הלפרין כאשר מיקד את
- 23 הטיעון בכתב התביעה באותו משפט שלטענתו מהווה לשון הרע. ודוק, הגם שמוטב שהתובע
- 24 יביא את המילים שלטענתו מהוות לשון הרע על דרך הציטוט, הרי שאין עליו חובה לעשות
- 25 כן, אם כי הוא נדרש לציין במפורש בכתב התביעה את המילים שלטענתו מהוות לשון רע (ראו
- 26 עניין הלפרין לעיל).
- 27
- 28 42. בהקשר זה אעיר כי יש להבדיל בין דרך הטיעון והפירוט הנדרשים בכתב התביעה לצורך
- 29 העמדת עילת תביעה, לבין פרשנות אותו חלק של הפרסום שנטען כי הוא מהווה לשון הרע,
- 30 אשר נעשית לאור הרקע הכללי של הדברים ובהקשר שבו הם פורסמו (עניין הוצאת עתון
- 31 "הארץ", בעמ' 300 ה' - ו', וכן עניין אילנה דיין, פסקה 84).
- 32
- 33 43. בניגוד לנטען על ידי התובע, בפוסט זה לא נאמר כי התובע רושם ומשלם בגין שעות הדרכה
- 34 פיקטיביות. שמו של התובע כלל לא מוזכר בפוסט זה. כפי שכבר צוין לעיל, לצורך פרשנות
- 35 הפרסום וזיהוי הנפגע על פיו, אין חשיבות לכוונות המפרסם (ובעניין זה אציין כי אינני מסכים
- 36 עם טענת ב"כ התובע שהנתבע הודה בחקירתו שהכוונה הייתה לתובע אישית - וראו, בין
- 37 השאר, עמ' 100, שור' 25), כמו שאין חשיבות לתחושותיו של התובע וכיצד הוא פירש את

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 דלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

- 1 הפרסום. קריאת הטקסט כולו אינה מובילה למסקנה ברורה שהאמור בפסקה הראשונה אכן
2 מתייחס לתובע אישית, זאת להבדיל מהאמור בפסקה השנייה שבה עבר הנתבע להתייחסות
3 ספציפית בעניינו של התובע (כאמור לעיל, מבלי לנקוב בשמו אך תוך ציון מספיק פרטים
4 המזהים את התובע עם הכתוב – מנהל המחלקה, עיתונאי, עובד במיאהוקום, מנהל דפי
5 המועצה בפייסבוק ואחראי הקורונה).
6
7 44. בהיעדר זיהוי ברור של הכתוב בפסקה הראשונה והטענה לתשלום בגין שעות הדרכה
8 פיקטיביות עם התובע, הרי שלא קמה לתובע עילת תביעה בגין פרסום זה.
9
10 הפרסום השני – הטענה כי פורסם שהתובע הוא בוגד
11
12 45. הפרסום השני מיוחס לפוסט מיום 30/05/2022 שבו נאמר כי התובע הוא "أبو رغال" ("אבו
13 רג'אל"), לטענת התובע במובן של בוגד. בפוסט זה שפורסם על ידי הנתבע בדף "פעילות
14 ספורטיבית בועינה נוג'ידאת", ובו תייג עוד 18 אנשים, הוא רשם באחת התגובות "העיתונאי
15 הזה ... אבו רג'אל הגדול בכפר".
16
17 46. כאן אין בעיה של זיהוי. בפוסט העיקרי נמסרו מספיק פרטים מזהים על התובע וצוין
18 מפורשות שהוא אחיו של עו"ד מחמוד דלאשה, אמאם מסגד בעצמו, והנתבע אף צירף צילום
19 של מכתב ההתראה שנשלח אליו מטעמו של התובע.
20
21 47. נשאלת השאלה האם הכינוי "אבו רג'אל" יש בו משום לשון הרע. לטענת התובע הכינוי נלקח
22 מההיסטוריה האסלאמית ומובנו "בוגד". עוד נטען כי חודש לפני כן, יחיא סינוואר הדביק
23 כינוי זה לחה"כ מנסור עבאס.
24
25 48. בסעיף 34 לתצהירו, טוען הנתבע כי הכינוי לא ידוע לכולם וכי הוא סבר "בתמימות ובתום
26 לב" שהוא מתייחס "לסילוף עובדות". בחקירתו הנגדית טען שהכוונה הייתה שהתובע "לא
27 עומד על העקרונות שלו" (עמ' 94 לתמלול, שור' 32-39).
28
29 49. אכן, כולם הסכימו כי ביטוי זה לא מוכר לכול, והוא לא היה מוכר גם למותב זה כפי שגם
30 הערתי במהלך ישיבת ההוכחות. יתכן מאוד שהנתבע לקח את הביטוי מאותו נאום של
31 סינוואר שקטע ממנו הושמע במהלך ישיבת ההוכחות, ובעניין זה יש לציין כי הנתבע לא שכנע
32 כי הביטוי נלקח על ידו ממקור אחר, ובמיוחד כאשר הוא מצהיר שהביטוי לא היה מוכר לו.
33 הוא גם לא הסביר על סמך מה סבר שמשמעות הביטוי היא סילוף עובדות.
34
35 50. מחיפוש פשוט במנוע החיפוש גוגל, שבעידן היום הוא נגיש לכול מי שמחזיק בטלפון נייד חכם,
36 מתקבל הערך בויקיפדיה (וגם במקורות אחרים) ולפיו מדובר באישיות ערבית לפני האסלאם

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 דלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

שהיה ידוע כסמל של בוגדנות. זוהי משמעות הביטוי שעלול להיתקל בה כל המעוניין בחיפוש הערך "אבו רג'אל" במרשתת. ניתן לומר כי עצם העובדה שהביטוי מופיע במובנו הנזכר לעיל במרשתת היא בגדר ידיעה שיפוטית, אשר כידוע כוללת גם עובדות שניתן לבררן בנקל בעזרת מקורות מוסמכים שאינם שנויים במחלוקת [א' הרון, דיני ראיות (חלק שני, 1985), בעמ' 45 ; רע"א 5577/08 בנק הפועלים בע"מ נ' פסגות גליל גולן – אגש"ח בע"מ (28.10.2008), פסקה 6].

51. יש לציין כי הנתבע עצמו לא טען למשמעות אחרת של הביטוי (להבדיל ממה שהובן על ידו לטענתו) ולא סתר טענת התובע כי משמעות הביטוי היא בוגד.

52. ודוק, אין בעובדה שהביטוי אינו מוכר לכולם כדי להוביל לקביעה שלא מדובר בלשון הרע, שכן סעיף 1 לחוק מדבר על פרסום ש"עלול" לפגוע בתובע לפי החלופות שבסעיף 1 לחוק, וכפי שצינתי לעיל, כל אדם יכול לעמוד על משמעות הביטוי בעודו יושב בכורסה. כמו כן, גם אם יש משמעות אחרת לביטוי, והדבר לא הוכח על ידי הנתבע, הרי שדי בכך שקיימת משמעות של בוגד המפורסמת ברבים וקיימת אפשרות שאנשים יתקלו במשמעות זו כדי לקיים יסודות סעיף 1 לחוק.

53. ללא ספק מדובר בתיאור קשה המציג את התובע באור שלילי ולפיכך עלול להשפילו ולבזותו. כאן מצאתי לנכון להפנות לאמור בחיבורם של חאלד גנאים, מרדכי קרמניצר, בועז שנור, דיני לשון הרע – הדין המצוי והדין הרצוי (מהדורה שנייה מורחבת, 2019), שלפיו:

"הפרט הוא סובייקט חברתי בעל תכונות מוסריות ספציפיות. ההערכה החברתית משמעה אפוא הערכה של תכונות כגון הגינות, יושר רדיפת צדק או עשייתו, חברות, אזרחות טובה ופטירותיות. מכאן שפרסום הפוגע בדמותו המוסרית של הפרט, למשל תיאורו כ"אויב העם", "בוגד", "גזען", "רמאי", "נוכל", "כפוי טובה", "עושה עוול", "זבל", "ערס" וכדומה, ייחוס עבירה פלילית ... מהווה פגיעה בכבוד" (שם, בעמ' 76) (ההדגשות שלי, א"ס)

ראו והשוו: ע"א (מחוזי ת"א) 52910-09-12 אמנון הולצמן נ' עו"ד יורם שפוטל (29.10.2013), פסקה 13.

54. יוער כי בסיכומיו (סעיפים 27-28) נמנע הנתבע מלהתייחס ישירות לשימוש שנעשה על ידו בביטוי האמור, ורק טען שהמילה "בוגד" אינה מופיעה בטקסט ונפנה לדון בפרוט אחר שאינו מושא הפרסום השני. כאמור מעלה, אמנם המילה "בוגד" אינה מופיעה בטקסט, אך מופיע ביטוי אחר ("אבו רג'אל") שזו משמעותו.

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 זלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

55. לא הועלתה כל טענה לקיומה של הגנה מפני פרסום זה, ועל פניו אין בנסיבות העניין הגנה רלוונטית שפוטרת את הנתבע מאחריות בגינו. על כן, התביעה בגין פרסום זה מתקבלת.
- הפרסום השלישי – כינוי התובע צבוע ("מונאפק") וגזען
56. התובע הפנה לפרסומים שבסעיפים 17 (מיום 22/04/2020), 36 (מיום 08/05/2021) ו-41 (מיום 15/06/2022) לכתב התביעה. אלא שעל האמור בפרסום מיום 08/05/2021, שבו עוסק סעיף 36 לכתב התביעה, ועליו חזר התובע בסעיף 39 לתצהירו, וויתר התובע (עמ' 32 לתמלול, שור' 19 ו-30). על כן, אין מקום להתייחס לפרסום זה.
57. טוען התובע כי בפוסט מיום 22/04/2020 (עמ' 23 לקובץ תצהיר התובע), שבו שיתף פוסט שפורסם על ידי התובע, כונה התובע על ידי הנתבע כ"מונאפק" במובן של צבוע המסתיר את כפירתו – כך לטענת התובע (סעיף 17 לכתב התביעה וסעיף 21 לתצהיר), אלא שצודק ב"כ הנתבע כי המילה "מונאפק" כלל לא נכתבה באותו פוסט של הנתבע, אלא נכתב על התובע: העיתונאי "אלפאדל", שמשמעותה המכובד. ניסיון זה של התובע לעוות את הפרסום ולטעון לשימוש במילה שכלל לא נמצאת בו, גם הוא יילקח בחשבון במסגרת קביעת ההוצאות.
58. אכן, בפרסום מיום 15/06/2022 (עמ' 41 לקובץ תצהיר התובע) כינה הנתבע את התובע, "עיתונאי החצר" כלשונו, "מונאפק" (ברישא של הפסקה השנייה). המשמעות הרגילה והפשוטה של המילה "מונאפק" היא צבוע. שלא כדעת ב"כ הנתבע, אני סבור שהשימוש במילה "מונאפק" עולה כדי לשון הרע מאחר שהיא עלולה להשפיל ולבזות אותו אדם שתואר כצבוע ובעניין זה אני שב ומפנה לציטוט לעיל מתוך חיבורם של גנאים, קדמניצר ושנור. החשש שמביע ב"כ הנתבע בסעיף 29 לסיכומים, שבמידה והשימוש במילה "מונאפק" ייחשב כלשון הרע, לא תהיה יותר ביקורת ציבורית, אין לו מקום, שכן הבחינה אם מדובר בלשון הרע נעשית במנותק משאלת ההגנות. השאלה אם מדובר בביקורת לגיטימית הפוטרת מאחריות מקומה להתברר בדיון בהגנות.
59. בפוסט מיום 15/06/2022 העביר הנתבע ביקורת על פרסום של התובע בדף המועצה בפייסבוק לגבי הישגים כביכול של המועצה ופרויקט שהוקם על ידה, כאשר בפוסט טוען הנתבע שיש לייחס את ההישג להנהלת המועצה הקודמת שהיא זו שגייעה את התקציב הנדרש והיא זו שהכינה את התוכניות והשיגה היתר בנייה. לפיכך, דברי הנתבע אכן מהווים בנסיבות העניין ביקורת לגיטימית ונהנים מהגנת תום הלב לפי סעיף 15(4) וסעיף 15(6) לחוק.
60. התובע גם מלין על השימוש במילה גזען ונגזרותיה שנעשה בפוסט מיום 22/04/2020, שבו רשם הנתבע בשורה האחרונה "דיווח גזעני על ידי עיתונות גזענית מאתר גזעני", ובאחת התגובות של הנתבע (בעמ' 23 לקובץ תצהיר התובע), הוא כותב שהעיתונאי הזה (הכוונה

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 דלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

- 1 לתובע (כמובן) הוא אחד האנשים במועצה היותר תוקפים את מחלקת הספורט בפני צוות
2 העובדים ובכל כנס קורונה "אך ורק מטעמים גזעניים".
3
- 4 61. אכן, השימוש במילה גזען יש בו משום לשון הרע [גנאים, קרמניצר ושנור, בעמ' 76. ראו גם:
5 ת"א (שלום ת"א) 37304-10-20 עמית סגל נ' עומר נחמני (17.4.2025), פסקאות 35-39; תאד"מ
6 (שלום חי) 29521-10-22 קיסר שקור נ' חן יאנקו (7.7.2024), פסקה 7; ת"א (שלום רמי) 41756-
7 07-20 מכון פליקס בלוד בע"מ נ' עאדל אל והאב (22.8.2023), פסקה 11; ת"א (שלום הרצליה)
8 21557-11-20 אבישי גרינצייג נ' אלי ציפורי (4.6.2023), פסקאות 78-79; ת"א (שלום ת"א)
9 32745-03-21 סתיו שפיר נ' יאיר נתניהו (29.3.2023), פסקה 13.2; תא"מ (שלום י-ם) 9724-
10 02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ נ' יובל מקוריה (26.5.2021), פסקה 54].
11
- 12 62. הפוסט פורסם כתגובה לפוסט שפורסם על ידי התובע ובו הוא מרגיע את תושבי הכפר מפני
13 מיניבוס שבו נסעו חרדים אשר נצפה באזור בתקופות הקורונה ובזמן שהיה חשש להדבקה
14 המונית. התובע הרגיע את העוקבים באומרו שאין מקום לדאגה "הרכב הזה לא נכנס לכפר",
15 וצירף תמונה של המיניבוס, כאשר הנתבע הצהיר כי התמונה צולמה כאשר הרכב היה מול
16 ביתו (דבר שלא הוכחש ולא נסתר על ידי התובע). קרי, בחלק של נוג'ידאת. מכאן הוא הסיק
17 שהתובע נוהג בגזענות ומבחינתו הוא לא מתייחס לנוג'ידאת כאל חלק מהכפר, אלא רק לחלק
18 של בועינה.
19
- 20 63. גם כאן אני מקבל טענת הנתבע כי האמור בפוסט העיקרי הוא ביקורת לגיטימית למה שנתפס
21 על ידו כיחס מפלה וגזעני כלפי נוג'ידאת, ובעניין זה התובע לא סיפק הסבר מניח את הדעת
22 כיצד הוא מודיע בפוסט שפרסם כי הרכב לא נכנס לכפר אם הוא נצפה וצולם בחלק של
23 נוג'ידאת, אלא אם אכן כוונתו ב"כפר" הייתה רק לבועינה. לפיכך, הוא נהנה מההגנה שבסעיף
24 15(4) וסעיף 15(6) לחוק.
25
- 26 64. לא כך הדבר לגבי אמירתו הכללית של הנתבע בתגובתו מתחת לאותו פוסט כי התובע תוקף
27 את מחלקת הספורט מטעמי גזענות בלבד. זו הייתה אמירה כללית על התובע שלא התייחסה
28 למקרה המיניבוס, מבלי שהנתבע הוכיח את האמור באותה תגובה ושלא התובע תקף את
29 מחלקת הספורט ממניעים גזעניים בלבד. על כן, לא מוקנית לנתבע הגנה מפני האמור בתגובה.
30
- 31 הפרסום הרביעי - הטענה כי התובע נתן עדות שקר
32
- 33 65. ביום 21/02/2021 פרסם הנתבע פוסט ובו תמונה של התובע בהיכל המשפט בנצרת ולצידו
34 תמונה של תצהיר שהוא נתן במסגרת ההתדיינות שהתנהלה בינו לבין המועצה בבית הדין
35 האזורי לעבודה בנצרת, ובפוסט הביא הנתבע חדית' של הנביא מוחמד (صلی الله عليه وسلم)

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 זלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

- בעניין עדות השקר וציין כי התובע הגיע למתן עדות שקר ועל התצהיר רשם בערבית באותיות
קידוש לבנה "עדות שקר".
66. כמובן האשמה במתן עדות שקר היא האשמה חמורה. אמנם "כיום ייחוס של ביצוע עבירה
לא ייחשב בהכרח ללשון הרע", אולם "נזירים יהיו המקרים שבהם יקבע בית המשפט שייחוס
של ביצוע עבירה אינו מהווה לשון הרע" (שנהר, בעמ' 239) נראו גם: ע"פ (מחוזי חיפה) 634/06
אבינועם אורן נ' אברהם סבאג (9.11.2006), פסקה 14; ת"א (מחוזי ירושלים) 2528/00 מיכאל
קרפין נ' מעריב הוצאת מודיעין בע"מ (28.11.2002), פסקה 26; ת"א (מחוזי חיפה) 664/81 דוד
בן עמי נ' כלבו - עיתון חיפה, תשמ"ד (1) 326 (1983); ת"א (שלום חי) 16392-07 ליאוניד
ברויטמן נ' עלית תעשיות בע"מ (26.11.2008), פסקה 10; ת"א (שלום ים) 43433-03-12 מועין
ח'ורי עו"ד נ' עמאד עווידה עו"ד (13.11.2013), פסקאות 10-11; ת"א (שלום הרצ'י) 14596-07-
10 יעקב כהן נ' דן בן שפורט (09.02.2016), פסקה 20; ת"א (שלום ת"א) 33978-09-20 שמעון
בן חמו נ' אידיית הרוש (3.1.2023).
67. פרסום כבמקרה שלנו, שבו מיוחסת לתובע עבירה של מתן עדות שקר וחתימה על תצהיר
שקרי, יש בו ללא ספק כדי לפגוע באמינותו וביושרו של התובע בעיני הסובבים אותו ובעיני
מכריו והוא עלול להסב לו השפלה, ועל כן הוא מהווה לשון הרע.
68. הנתבע טען כי הוא מחק פרסומים אלו, אך הדבר לא הוכח על ידו, ובכל מקרה אין במחיקת
הפרסום כדי לאיין עילת התביעה.
69. הנתבע לא הוכיח שהפרסום היה אמת ולא הוכיח כי עדות התובע בבית הדין האזורי לעבודה
הייתה עדות שקר ובעניין זה יש להזכיר כי באותם מקרים "שבהם מיוחסים לנפגע מעשים
ופעולות העולים כדי עבירה פלילית. במקרים כאלה, נושא המפרסם בנטל מוגבר להוכיח את
אמיתות הפרסום, ביחס לנטל הרובץ עליו בהליכים אזרחיים רגילים. בגדר זה, הכלל הוא, כי
נטל הראיה הרובץ על המפרסם כבד יותר, ככל שחומרת המעשים המיוחסים על-ידי המפרסם
כבדה יותר" [כ"דני"א 7325/95 ידיעות אחרונות בע"מ נ' יוסף קראוס, פ"ד נב(3) 1 (1998), בעמ'
41-40].
70. הנתבע טען כי מדובר בפרסום מותר לפי סעיפים 13(5) ו-7(7) לחוק. אין בידי להסכים עם טענה
זו. פרסום הפוסט לא "נעשה תוך כדי הדיון" כפי שזה פורש בפסיקה [עמ"ש (מחוזי תל אביב-
יפו) 47311-10-13 פלוני נ' פלמונית (19.5.2014), פסקה 48; ע"א (מחוזי ב"ש) 53708-08-20
אשר טולדנו נ' יוגב מסס (22.10.2020), פסקה 7; שנהר, בעמ' 340]. הגנת סעיף 13(5) לחוק
אינה חלה "אם הפרסום לא שימש כהלכה את ההליך המשפטי" (שנהר, בעמ' 344). בוודאי כך
הוא פרסום הפוסט בענייננו.

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 דלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

71. אין גם תחולה לסעיף 13(7) לחוק מאחר שהפוסט לא מהווה חזרה על מה שנאמר במסגרת דיון בפני בית הדין, שזה תנאי מקדמי והכרחי, כמו שאין מדובר בחזרה נכונה והוגנת (שנהר, בעמ' 367). בהליך בבית הדין האזורי לא נקבע כי התובע נתן עדות שקר ואין טענה כזו בפי הנתבע.
72. אני גם דוחה את הטענה כי פרסום פוסט זה חוסה תחת הגנת תום הלב לפי סעיפים 15(3), (4), (5), (7) ו- (8) לחוק. יש לציין כי הנתבע טען לתחולת ההגנה האמורה תוך הפניה לסעיפים הנ"ל בלבד, מבלי שנימק, הסביר ושכנע כיצד ההגנות האמורות חלות בענייננו. סעיפים 15(7) ו- (8) כלל אינם רלוונטיים במקרה זה.
73. אשר להגנה לפי סעיף 15(3) לחוק, אומר בתמצית שהיא לא חלה במקרה שלנו מאחר שלא היה כל צורך בפרסום ברבים והנתבע לא הראה כיצד הפרסום בפייסבוק היה משרת את האינטרס שלו [ראו והשוו: ת"א (מחוזי י-ם) 13358-01-17 אלון חמדני נ' ברק כהן (5.5.2020), פסקה 84]. "נאשם או נתבע המבקש להסתמך על טענה זו יצטרך להראות כי הפרסום נעשה לשם הגנה על עניין אישי כשר של כל הפרטים המרכיבים את הציבור, או שכל הפרטים המרכיבים את הציבור מעוניינים עניין אישי כשר במי שלשם הגנה על האינטרסים שלו נעשה הפרסום" (שנהר, בעמ' 586). כמובן הנתבע לא הראה זאת.
- הפרסום החמישי - הצגת התובע כמי שחוטא לתפקידו
74. בעניין זה מפנה התובע לסעיפים 8, 9 ו- 13 לכתב התביעה, אלא שגם כאן כלל התובע פרסום שעליו הוא וויתר. כוונתי לסעיף 9 לכתב התביעה, שעליו חזר בסעיף 12 לתצהירו, שעליו הוא וויתר במהלך ישיבת ההוכחות (עמ' 32 לתמלול, שור' 19 ו- 24).
75. בשני הפוסטים הנותרים, מיום 10/09/2019 (בעמ' 14 לקובץ תצהיר התובע) ומיום 28/09/2019 (בעמ' 20 לקובץ תצהיר התובע), מבקר הנתבע התנהלות המועצה בכל הקשור לפעילות במגרשי הספורט וסגירתם. לא מצאתי בפרסומים אלה כל לשון הרע ומכל מקום מדובר בביקורת לגיטימית, ועל כן, התביעה בגין הפרסומים הנ"ל נדחית.
- שאלת הפיצויים
76. כידוע, ברוב המקרים קביעת סכום הפיצוי בגין הנזק שנגרם כתוצאה מפרסום לשון הרע נעשית בדרך של אומדנה תוך התחשבות במספר שיקולים, ובכלל זה הנזקים שנגרמו לתובע, ככל שהוכח כי נגרם לו נזק כזה, התנהגות הצדדים לפני הפרסום ולאחריו ואף במהלך הדיונים בבית המשפט, וכן שיקולים חינוכיים והרתעתיים כלליים המיועדים להרתיע את הציבור מפני הוצאת דיבתם של אחרים (שנהר, בעמ' 706-709). כאמור מעלה, בין יתר

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 דלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

השיקולים "ישקול בית המשפט את התנהגות התובע לפני הפרסום ולאחריו" (שנהר, בעמ' 707 רישא) [לעניין ההתחשבות בהתנהגות הנפגע לפני הפרסום ראו גם: ע"א (מחוזי ת"א) - 53491-09-14 דני בוברוב נ' ליאור קרמונה (01.04.2015), פסקה 14, שבקשת רשות ערעור עליו נדחתה – רע"א 3224/15 דני בוברוב נ' ליאור קרמונה (30.06.2015)].

77. בפסיקת פיצוי בגין הנזק הלא ממוני שנגרם כתוצאה מלשון הרע, ניתן לבחור בין שני מסלולים: הראשון, המסלול הסטטוטורי הקבוע בסעיפים 7א(ב)-(ג) לחוק, אשר "משקפים שתיים מתכיותיו של הפיצוי בלשון הרע שעליהן עמדנו לעיל: התכלית החינוכית והתכלית העונשית", ואילו השני, הוא "המסלול הפסיקתי", לפיו "חייב המפרסם מכוח הלכה שנקבעה זה מכבר בפסיקתנו, שלפיה חזקה היא כי פרסום לשון הרע כשלעצמו גורם נזק כללי לשמו הטוב של הנפגע (...). בפסיקת פיצויים לפי חזקה זו יעריך בית המשפט את הנזק ויקבע פיצויים מתאימים בהתחשב במעמדו של הניזוק בקהילתו; בהשפלה ובסבל שהוא חווה; בטיב הפרסום ובאמינותו; בהיקף התפוצה של הפרסום; ובמידת הפגיעה שיש בפרסום. עוד עליו להתחשב בהתנהגות הצדדים – המפרסם והנפגע – לפני ואחרי הפרסום" [ע"א 6903/12 Canwest Global Communications Corp. נ' אלי עזור (22/07/2015), פסקה 61. ראו גם: רע"א 4740/00 לימור אמר נ' אורנה יוסף, פ"ד נה(5) 510 (2001), פסקה 17].

78. עוד בעניין זה ראו דבריו של כב' השופט (כתוארו אז) גרוניס, ב-ע"א (מחוזי תל אביב-יפו) 957/96 יעל לוי נ' הוצאת שוקן בע"מ (21.12.1997):

"חזקה היא שהוצאת לשון הרע גורמת לנזק וגם אם הנפגע לא הוכיח נזק ספציפי, זכאי הוא לפיצוי" (שם, פסקה 11)

79. במהלך חקירתו הנגדית הגיש ב"כ הנתבע פוסט של התובע עצמו, שלדברי התובע פורסם בשנת 2021, בו אומר התובע דברים קשים על אנשים מסוימים מבלי לנקוב בשמם (מוצג נ/1) וכך הוא אומר שם:

"לבבות איחד אותה הממון ונפש שפלה, גנב וסוטה איך תדע דרך הכנות, הלכתם בדרך שפלה, אז כאב לכם כשהביזזה נעצרה!!! גנבים"

80. התובע אישר כי דבריו האמורים יכולים להיחשב כלשון הרע, אך טען כי הדברים לא כוונו לאדם ספציפי (עמ' 4-5 לתמלול). הוא נמנע מלציין את ההקשר שבו הוא פרסם את הפוסט ולמי התכוון בדבריו.

81. הנה כי כן, גם התובע ידע באותה תקופה ממש לשחרר את חרצובות לשונו ולכתוב פוסט בלשון בוטה, חריפה ומשתלחת, תוך שימוש בתיאורים קשים כלפי "אחרים" והאשמתם בבזיזה,

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 זלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

וכדברי כב' השופט נ' סולברג, עוד בשבתו בבית המשפט השלום, ב-ת"א (שלום ירושלים)
7374/02 יוסף כהן נ' אהוד אולמרט (16.8.2004):

"מי שידו על המקלדת קלה בייחוס האשמות קשות על זולתו, מעיד על
עצמו, על חוסנו, על כך שעוצמת הפגיעה ברגשותיו איננה בלתי-נסבלת
...

כאשר זהו סגנון השיח בכל העיר (המקומון שהתובע היה עורכו, א"ס),
מטבעות-לשון שטבע עורכו וכותרות שהנפיק, בל יופתע ממענה-לשון
באותו סגנון ...

... התנהגות שלא כהוגן מצד הנפגע כלפי הפוגע, לא רק שתאפשר מניעת
פיצוי מוגבר, אלא תאפשר גם קביעת פיצוי מופחת"
(שם, פסקאות 26 ו- 28)

82. לאחר ששקלתי מכלול השיקולים הרלוונטיים, ובכלל אלה הדרך והאופן שבהם פורסמו
הפוסטים והיקף תפוצתם, העובדה שהתובע מילא תפקיד ציבורי במועצה והתפקיד שהוא
מילא, העובדה שדבריו של הנתבע בשניים מהפוסטים שהתביעה בגינם התקבלה באו על רקע
הסכסוך שפרץ בין הנתבע לבין ראש המועצה החדש והעובדה שהתובע לקח צד באותו סכסוך
והגיש תצהיר עדות מטעם המועצה בהליך שניהל כנגדה הנתבע, ולאור העובדה שהתובע לא
הוכיח כי נגרמה לו פגיעה קונקרטית כתוצאה מהפרסומים מעבר לנזק הכללי ותחושת
ההשפלה שחזקה כי נגרמו לו על ידי הפרסומים (ראו עניין עזור לעיל), וכן בהביאי בחשבון
את הלשון החריפה והמשפילה שבה השתמש התובע בפוסט 1/1, המעידה כשלעצמה על חוסנו
האישי כאמור לעיל, מצאתי לנכון לפסוק את הפיצוי ברף הנמוך ולהעמידו על סכום מתון
של- 10,000 ₪.

סיכום התוצאה

83. אשר על כן, אני מקבל את התביעה באופן חלקי ומחייב בזאת את הנתבע לשלם לתובע פיצוי
בסך של- 10,000 ₪.

84. אשר להוצאות המשפט, לאור התנהלות התובע והבעייתיות באופן שבו נוסח כתב התביעה,
ובשים לב לעובדה שהתובע חזר בו מחלק לא מבוטל של הפרסומים והשלב המאוחר שבו הוא
וויתר עליהם, בהתחשב בעובדה שהתובע כלל בסיכומיו פרסומים שעליהם הוא וויתר,
בהתחשב במספר הפרסומים המאוד מצומצם שבגינם התקבלה התביעה, וכן לאור הסכום
שנפסק לעומת הסכום שנתבע, החלטתי לפסוק לתובע הוצאות משפט על הצד הנמוך. על כן,
אני מעמיד את הוצאות המשפט (כולל שכ"ט עו"ד) על סכום כולל של- 4,000 ₪.

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ת"א 3971-09-22 דלאשה נ' נוג'ידאת

תיק חיצוני:

- 1 הסכומים האמורים ישולמו לתובע באמצעות בא כוחו בתוך 30 יום מיום המצאת פסק דין .85
2 זה לב"כ הנתבע, שאם לא כן – תתווסף להם ריבית שקלית לפי סעיף 2(א) לחוק פסיקת ריבית
3 והצמדה, התשכ"א-1961, החל מהיום ועד התשלום המלא בפועל.
4
5 המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים באמצעות באי כוחם.
6
7 ניתן היום, כ' תשרי תשפ"ו, 12 אוקטובר 2025, בהעדר הצדדים.
8

אדהם ספדי, שופט, סגן הנשיא

- 9
10
11
12

